

Kunstenaars derde editie *Refresh Amsterdam* in Amsterdam Museum bekend

Amsterdamse makers tonen werk over de toekomst

In het Amsterdam Museum opent op vrijdag 11 juli 2025 een tentoonstelling over de toekomst: *Refresh Amsterdam #3: Imagine the Future*. In het jaar dat Amsterdam haar 750^e verjaardag viert kijkt het Amsterdam Museum vooruit. In de derde editie van *Refresh Amsterdam* blikken kunstenaars en het brede publiek vooruit en delen zij hun dromen, verwachtingen en wensen voor de toekomst. *Refresh Amsterdam #3* bestaat uit drie onderdelen: een tentoonstelling met werk van vijftien veelal opkomende kunstenaars, een solotentoonstelling van Raquel van Haver en een gedeelte waar het publiek zijn visie op de toekomst deelt.

15 Amsterdamse kunstenaars

"Anno 2025 staat de samenleving voor grote vraagstukken als klimaatverandering, sociale ongelijkheid en machtsverschuivingen op wereldschaal. Dit vraagt om nieuwe vergezichten." zegt Nina Folkersma, gastcurator van *Refresh Amsterdam #3*. Volgens haar zijn kunstenaars de voelspriet van de samenleving en experts in het verbeelden van nieuwe visioenen. Het Amsterdam Museum gaf vijftien hedendaagse kunstenaars (collectieven) die een relatie hebben met de stad opdracht om nieuw werk te maken. Vanuit verschillende creatieve disciplines geven ze hun persoonlijke kijk op de toekomst. Ze moedigen bezoekers aan om de toekomst niet te zien als een vaststaand feit, maar als één van vele mogelijke scenario's waar je zelf een rol in hebt.

In de tentoonstelling zijn werken te zien van beeldend kunstenaars, ontwerpers, filmmakers, fotografen, schrijvers, dansers en performers. Sommige kunstenaars verkennen met hun werk een utopische wereld waarin gemeenschapszin en verbondenheid met de natuur centraal staan. Anderen vragen aandacht voor het verleden: je moet tenslotte eerst begrijpen waar je vandaan komt voordat je kunt weten waar je naartoe wilt. Er zijn makers die zich richten op de apocalyptische aspecten van de toekomst. En makers voor wie juist hoop en optimisme het belangrijkste zijn wanneer zij denken aan de toekomst. Op alfabetische volgorde:

Frank Ammerlaan (1979, Nederland)

Voor zijn nieuwe werken voor *Refresh Amsterdam #3* liet Frank Ammerlaan zich inspireren door het boek *Orbital* van Samantha Harvey: een poëtisch en filosofisch verhaal over de planeet Aarde vanuit het oogpunt van zes astronauten in een rondcirkelend ruimtestation. Hij presenteert *patchwork*-schilderijen die zijn gemaakt van aan elkaar genaaide stukken katoen en linnen. Sommige stukken zijn in de buitenlucht natgeregend of bevuild met stofdeeltjes en aarde. In andere stukken zitten meteorietdeeltjes verwerkt. De stoffen lijken vervaagd door het zonlicht, wat doet denken aan het verstrijken van de tijd. Zijn werk gaat over 'het grotere plaatje': het besef dat alles altijd verandert en in beweging is.

Sebastián Díaz Morales (1975, Argentinië)

Sinds 2018 filmt kunstenaar Sebastián Díaz Morales elke eerste maandag van de maand om 12:00 uur de Amsterdamse straten. Kalme straatbeelden vermengen zich met het harde, schreeuwende geluid van het luchtalarm, dat in de Tweede Wereldoorlog waarschuwde voor bommen. Vandaag de dag woeden er nog steeds oorlogen in andere landen, maar als de sirene in Amsterdam afgaat,

gaat het leven onveranderd door. Eind 2025 wordt het luchtalarm waarschijnlijk in zijn huidige vorm afgeschaft. Het werk van Díaz Morales is daarmee een laatste saluut aan een alarm dat niet langer alarm slaat.

Daarnaast toont Díaz Morales het werk *One Eye Melting*, een videoprojectie van een ronddraaiend oog. De pupil weerspiegelt rampen (oorlogen, natuurrampen, ongelukken) en momenten van vernieuwing (groeïende micro-organismen, de uitdijende kosmos, nieuwe technologieën). Het videowerk laat zien hoe vernietiging en wedergeboorte diep met elkaar verbonden zijn. Ineenstorting is niet alleen een einde, maar ook een kans om onze toekomst opnieuw te verbeelden.

Ivna Esajas (geboortjaar en -plaats niet vermeld)

De werken van Ivna Esajas houden het midden tussen tekeningen en schilderijen. Het zijn voorstellingen van mensen, aangebracht in elegante lijnen en bijna doorschijnende kleuren. De figuren vormen een eenheid, innig verstrengeld, waardoor je niet weet welke gezicht, arm of been bij welk lichaam hoort. Het individu is hier steeds een wij. Esajas' werken ontstaan vanuit intuïtie en zijn geïnspireerd door poëzie, literatuur, mythen en het dagelijks leven. In haar werk legt ze verbanden tussen heden en verleden, tussen verhalen en rondzwervende herinneringen. In mei 2025 won Esajas de dertiende editie van de ABN AMRO Kunstprijs.

Koen Hauser (1972, Nederland)

Koen Hauser tovert met fotografische beelden. Hij wordt geïnspireerd door de rijk gedecoreerde gebouwen van de binnenstad van Amsterdam. In het bijzonder de gebouwen in de stijl van de Amsterdamse School. Hauser zet fotografisch beeldmateriaal om in architecturale elementen en decoraties. Deze decoraties zijn op hun beurt weer gebaseerd op medische fotografie. Zo transformeert hij de oorspronkelijke associaties met pijn, ziekte, verlies en trauma tot een helende ervaring van schoonheid en troost.

Ischa Kempka (1995, Nederland)

Ischa Kempka's werk is geïnspireerd op een archief van beelden en teksten, vaak gerelateerd aan feminisme, mythologie en archeologie. Haar nieuwe werk *He was right about nothing* (2025) bestaat uit een poort van gestapelde keramische vazen vol symbolische tekens. De tekens zijn afgeleid van middeleeuwse symboliek of ze verwijzen naar meer recente geschiedenis, bijvoorbeeld naar de Amsterdamse feministe Wilhelmina Drucker en de Dolle Mina's. Met het werk nodigt Kempka bezoekers uit om naar het verleden te kijken en van daaruit te werken aan veranderingen die we in de toekomst willen zien.

Minne Kersten (1993, Nederland)

Het videowerk *The Same Room, 2023* van Minne Kersten toont een verlaten, rommelige slaapkamer die steeds verder onder water komt te staan. De overspoelde kamer roept gedachtes op aan rampen en de vernietigende kracht van water. Maar ook aan een gevoel van stilte na de storm. Het werk nodigt uit om na te denken over het einde als een overgangsmoment in plaats van als iets definitiefs.

Natascha Libbert (1973, Nederland)

In de foto's van Natascha Libbert is vaak de verwoestende kracht van de natuur en van de mens te zien. Haar foto's tonen de uiteenlopende manieren van onze omgang met de aarde. In *Refresh Amsterdam #3* presenteert Libbert onder andere een grootformaat foto van een brokstuk van een Boeing 747. Dit reusachtige vliegtuig werd ooit de Koningin van het luchtruim genoemd, maar is tegenwoordig verbannen naar het vliegtuigkerkhof en teruggebracht tot schrootmateriaal. Libbert richt zich op momenten van vernietiging, maar steeds met oog voor de mogelijkheid van herstel.

Brigitte Louter (1996, Nederland)

Brigitte Louter maakt installaties, beeldhouwwerk en tekeningen. Ze is geïnteresseerd in de voortdurende pogingen van de mens tot het structureren, meten en in kaart brengen van een wereld die vaak niet resoneert met een verlangen naar orde en eenvoud. In de tentoonstelling werkt ze vanuit een doorsnee archiefkast. Achter de kast bevindt zich een gedachtenmodel waarin tekeningen van moeilijk meetbare gebeurtenissen en ervaringen in de stad te zien zijn; een soort subjectieve kaarten van Amsterdam, die een heel eigen en open systeem vormen. Louter ziet de installatie als een eigenaardige dataset die ze aanbiedt om na te denken over de toekomst van het dagelijks gebruik, classificatie

en archivering van data.

Fiona Lutjenhuis (1991, Nederland)

Fiona Lutjenhuis maakt twee nieuwe tekeningen voor het *Refresh Amsterdam #3*. Het tweeluik, uitgevoerd in warme pasteltinten, verbeeldt een fictieve, mystieke wereld waarin het aardse en het bovennatuurlijke door elkaar lopen. De tekeningen tonen een fantasielandschap gevuld met paddenstoelen, als verwijzing naar verval en sterfelijkheid, en eieren, als symbool voor geboorte en nieuw leven. Samen vormen de tekeningen een verhaal over de vernietiging van leven en opnieuw geboren worden na de dood. Lutjenhuis is genomineerd voor de prestigieuze Prix de Rome Beeldende Kunst 2025. Twee van de vier genomineerde kunstenaars nemen deel aan *Refresh Amsterdam #3: Imagine the Future* in het Amsterdam Museum.

Roshanak & Afagh Morrowatian (1989 & 1984, Iran)

De in Iran geboren Roshanak Morrowatian werkt als danser, choreograaf en performer. Samen met haar zus Afagh Morrowatian, beeldend kunstenaar/fotograaf, maakt ze een video voor *Refresh Amsterdam #3* getiteld *Protagonist* (2025). In de video beweegt een vrouw in de kamers en gangen van Huis Willet-Holthuysen. Het vrouwenlichaam lijkt een decoratief onderdeel te zijn van het statige grachtenhuis, maar verandert langzaam van accessoire naar hoofdpersoon, naar protagonist in haar eigen leven. Afagh en Roshanak Morrowatian onderzoeken wat het betekent om een lichaam in diaspora te zijn. De video toont het doorbreken van oude patronen en het opeisen van een eigen plek.

Buhlebezwe Siwani (1987, Zuid-Afrika)

Buhlebezwe Siwani is een ingewijd *sangoma* (spiritueel genezer) en een multidisciplinair kunstenaar wier werk zich richt op het zwarte vrouwelijke lichaam en Afrikaanse spiritualiteit. Siwani woont sinds vier jaar in Kaapstad en Amsterdam. Voor *Refresh Amsterdam #3: Imagine the Future* maakt Siwani samen met een groep kinderen (6-11 jaar), afkomstig uit alle stadsdelen van Amsterdam, vier grote tekeningen waarin het perspectief van kinderen centraal staat. Hoe zien deze kinderen de toekomst voor zich? Siwani is genomineerd voor de prestigieuze Prix de Rome Beeldende Kunst 2025. De shortlist voor de stimuleringsprijs voor talentvolle beeldend kunstenaars werd begin mei bekend gemaakt door het Mondriaan Fonds.

Patricia Werneck Ribas (1972, Brazilië)

Patricia Werneck Ribas (1972) onderzoekt hoe een identiteit tot stand komt en welke rol gender, culturele achtergrond, nationaliteit en geschiedenis hierin spelen. Haar nieuwe videowerk *Schipper mag ik overvaren* neemt bezoekers mee in de droomachtige tussenwereld van vier jonge vrouwen op de grens van kind-zijn en volwassenheid. Ze zijn jong en speels. Tegelijkertijd zitten ze vast in sociale patronen en bestaande machtsverhoudingen. Is het mogelijk los te komen van onderdrukkende patronen en 'over te varen' naar een andere, meer bevrijde toekomst?

Don Yaw Kwaning (1990, Nederland) en Maurits de Bruijn (1984, Nederland)

A barrier, typically of wire, enclosing an area to prevent or control access or escape is de titel van het nieuwe werk van kunstenaar Don Yaw Kwaning en schrijver Maurits de Bruijn. Bezoekers zien een installatie gemaakt van vervormde staalkabels die zijn vervlochten tot een soort hekwerk. Daarbij horen ze een gesproken tekst over de politieke verhouding tussen Israël en Palestina, over verbinding en versplintering en over de rol die hekken daarin spelen.

4Siblings Collective (opgericht in 2018)

4Siblings is een queer-eco-feministisch kunst- en onderzoekscollectief. Speciaal voor *Refresh Amsterdam #3* heeft 4Siblings onderzoek gedaan naar de mogelijke toekomstige erfzaden (zaaigoed van planten dat van generatie op generatie wordt doorgegeven) van Amsterdam. Ze spraken met bevriende kunstenaars, boeren en tuiniers en vroegen hen om korte verhalen over hun favoriete zaden te delen. Deze verhalen worden gepresenteerd aan de hand van een bonte verzameling van pronkbonen, soldatenbonen en maïszaden. De verhalen en beelden vormen samen een science-fiction verhaal over het toekomstige gebruik van de erfzaden van Amsterdam.

Solotentoonstelling Raquel van Haver: The Collateral Kin

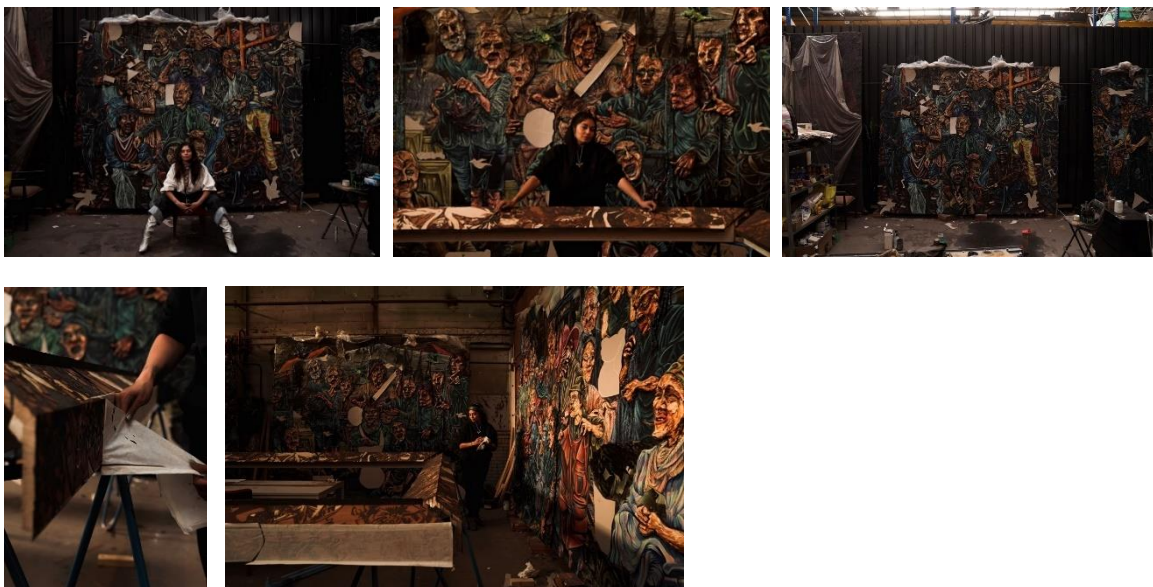
In het kader van de 750e verjaardag van de stad Amsterdam vroeg het Amsterdam Museum drie jaar geleden aan beeldend kunstenaar Raquel van Haver (1989, Colombia) en haar studio om nieuwe werken te maken voor en over de stad. De serie bestaat uit zes grote groepsportretten waarop 120 verschillende Amsterdammers zijn geportretteerd. De zes installaties worden apart gepresenteerd in de hoofdzaal van de tentoonstelling Refresh Amsterdam #3: Imagine the Future.

"Ik heb mij laten inspireren door 17e-eeuwse groepsportretten uit de collectie van het Amsterdam Museum. Schilderijen die bij bezoekers bekend staan als werken waarin de elite vaak samen kwam en hun daden met grootste gebaren tonen. Ik trek deze werken met The Collateral Kin naar het nu.", aldus Van Haver. De portretten van Van Haver tonen mensen die volgens Van Haver in de toekomst moeten worden herinnerd, omdat zij bijdragen aan de stad Amsterdam. Van Haver portretteert bekende en minder bekende maatschappelijke spelers, tussen de 20 en 95 jaar oud, die de afgelopen zestig jaar actief waren op allerlei gebieden. Van educatie, klimaat, huisvesting en cultuur tot sociale cohesie in de stad. Op haar groepsportretten zijn bijvoorbeeld Hussein Suleiman (medeoprichter van Daily Paper), Chander Peroti a.k.a. Kiddo Cee (docent en rapper uit Zuidoost), Joost van Bellen (DJ) en Regina Mac-Nack (oprichter stichting Hoop van Morgen voedselbank) afgebeeld. Van Haver schilderde de mensen niet alleen op doek maar fotografeert hen ook en archiveert ieders verhaal in samenwerking met het Stadsarchief.

"Door de verhalen van de Amsterdammers juist op deze manier te verweven en te bundelen met haar setting het museum, kunst historisch en historisch geeft het de verhalen meer kracht in de tijd van nu. En kunnen we juist hierdoor onze hedendaagse samenleving spiegelen en tot ons nemen.", aldus Van Haver. "Dit werk is niet alleen een viering van en voor de stad maar ook een kritische blik op de omgang vormen in de stad en de ontwikkelingen in haar beleid. Het zijn 120 verschillende stemmen die alle in zijn, haar of hen manier met de stad, de politiek en haar perikelen en dromen te maken hebben en een duidelijk beeld tonen als de spiegel die zij hun beleid en bestuurders voorhouden."

Met oude fineer en schilders technieken slaat van Haver een brug tussen het heden, verleden en de toekomst waarin ze met hedendaagse technologie en vernieuwende technieken een grote stap in de toekomst zet, met een knipoog naar de geschiedenis van de schilderkunst in Nederland. Als hedendaagse kunstenaar wilt ze haar kunst en de verbindende factor in dit project gebruiken om al deze 120 gezichten en stemmen een plek te geven in de geschiedenis van Amsterdam. *"Mensen die onze stad, de stad maken. Heldhaftig, Vast Beraden en Barmhartig."*

Studio Raquel van Haver bestaat uit de volgende personen: Raquel van Haver, Tim van Vliet, Anna Gawęcka, Jazmon Voss, Alex Fischer, Victor Mari de Herder, Frank Hietbrink, Angel-Rose Oedit Doebé, Marian Genet en Kim Kleuskens.

Raquel van Haver in studio tijdens productie The Collateral Kin. Foto's: Bo Bolderink

Publieksgedeelte en educatie

Als nieuwe aanvulling op eerdere edities is dit keer ook het brede publiek uitgenodigd om mee te doen aan de tentoonstelling. In het derde gedeelte van de tentoonstelling zien bezoekers 20 werken die zijn ingezonden uit heel Nederland na een [oproep van Robert ten Brink](#) en vervolgens zijn geselecteerd. De toekomstwensen uiten zich in diverse disciplines. Bezoekers zien bijvoorbeeld een regenboogvarken, een protestbord, een portaal van spirituele paddenstoelen en een mixtape. Het Amsterdam Museum trok ook hele land door om toekomstwensen op te halen, hetgeen resulteerde in ruim 150 ingesproken wensen op video.

Ook de toekomstwensen en –perspectieven van kinderen en studenten krijgen een plek in de tentoonstelling. In samenwerkingen met de IMC Weekendschool en het Mediacollege Amsterdam maakten Amsterdamse leerlingen kunstwerken en interactieve installaties.

Imara Limon, hoofdconservator Amsterdam Museum: *“Met deze XL-editie van Refresh Amsterdam presenteert het Amsterdam Museum 16 kunstenaars met nieuw werk, 20 creatieve reflecties die zijn ingezonden vanuit heel Nederland én kunstwerken van jongeren over de toekomst. Op deze manier willen we een inkijk geven in de vele ideeën en gevoelens die er zijn over de toekomst.”*

Refresh Amsterdam #3: *Imagine the Future is te zien van 11 juli tot en met 30 november 2025 in het Amsterdam Museum aan de Amstel (Amstel 51, gebouw H'ART Museum). De tentoonstelling wordt mede mogelijk gemaakt door de VriendenLoterij en het Cultuurfonds. Het Amsterdam Museum wordt structureel ondersteund door Hoofdbegunstiger Gemeente Amsterdam en Hoofdpartner Educatie ELJA Foundation.*

Noot voor redactie, niet voor publicatie

Met vragen of verzoeken richt u zich tot Kim Koopman: k.koopman@amsterdammuseum.nl of 06 - 22 92 77 29.

Perspreview

Op dinsdag 8 juli, van 15:00 tot 17:00 uur, organiseren we een exclusieve preview voor leden van de pers. Mocht u hierbij aanwezig willen zijn laat dit weten via k.koopman@amsterdammuseum.nl.

Beeldmateriaal

Foto's van de meewerkende kunstenaars, eerdere edities van *Refresh Amsterdam* in het Amsterdam Museum en stiofoto's van Raquel van Haver zijn high res te downloaden via <https://we.tl/t-eHlO3nvSuK>.

In de week voor de opening maken wij foto's van de tentoonstelling en de werken in de tentoonstelling. Deze zijn op aanvraag beschikbaar.